

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/239)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 71 - 6/1098

9 . IV . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3656 sayılı Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Nafia ve Maarif Vekilliklerince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinece 30 . III . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesiyile birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâiyhasının mucip sebepleri

3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanunun 18 nci maddesinde « muallimlik ifadesinde müderris, profesör ve döçent tabirlerinin dâhil bulunduğu » tasrih edilmiş fakat okutmanların da bu zümreden sayıldığına dair bir kayıt konulmamıştır.

Üniversitede « Lektör » unvaniyle çalıştırılmakta bulunan okutmanlar, Yüksek öğretim kurumlarında, muayyen bir ilim şubesinde veya yabancı dil derslerinde doğrudan doğruya öğretim-vazifesi gören unsurlar olduklarından muallim sayılmaktadırlar. Mezkûr maddede okutman tâbirinin bulunmaması sebebiyle maddenin muallimlere ait hükümlerden bunlar istifade ettirilme-mektedir. Öğretim kurumlarında yıllardanberi bu sıfatla öğretim işinde çalışan ve ek vazife olarak okutmanlık yapanları emeklerinin karşılığını tamam olarak almaktan alıkoymamak ve Maarif Vekilliğince ehliyetli okutman bulunmasını temin etmek için maddeye okutman tâbirinin ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Yine mezkûr maddede, muallim, tabip, mühendis ve veterinerlerin munzam vazife alabilecekleri esası kabul edildiği halde mimarlar hakkındabir kayıt bulunmamaktadır. Meslekleri ve gördükleri vazifenin mahiyetleri itibariyle diğer teşkilât ve meslek kanunlarında mimarlarla mühendislerin hak ve menfaatleri daima birlikte mütalâa edilmiş ve mimarla mühendislerle aynı hakların tanınması suretiyle aralarında bir fark gözetilmemiştir.

Bu itibarla mimarların da mezkûr 18 nci maddeye ithali muvafık görüldüğünden ilişik kanun lâiyhası hazırlanmıştır.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. 86
Esas No. 1/239

10. VI. 1944

Yüksek Reisliğe

3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanunun 18 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında Nafia ve Maarif Vekilliklerince hazırlanan ve Başvekâletin 9 . IV . 1944 tarih ve 6/1098 sayılı tekeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize tevdi buyurulmakla tetkik ve müakere olundu.

Teadül kanununun 18 nei maddesi, birinci fıkrasıyla, Devlet memurlarının iki veya daha fazla hizmet deruhte edemeyeceği prensibini vazetdikten sonra mütaakıp fıkralarıyla da bu prensibin istisnalarını tesbit eylemektedir. idarî bir vaife ile birlikte iki muallimliği uhdesinde buldurabilmeleri kabul olunan öğreticiler arasında, adlarına «Lektör» yahut «Okutman»denilen üniversite lisan öğretmenlerinin, kanunda yer bulmadığı ve aynı haklardan istifade eden mühendisler yanında mimarların bulunmamasından da tatbikatta güçlükler doğduğu ve lâyihanın, 18 nei madde bu kelime tashihini yapmak maksadıyla teklif olunduğu anlaşılmaktadır.

Encümenimizde ceryan eden müzakereler sırasında, 18 nei maddedeki muallimler tabirinin lisan öğreticilerine de şamil olacağı neticesine varılmış ve Hükümetçe de böyle anlaşılması ve tatbik olunması ve Yüksek Meclise kısaca ve açık

olmasına âzami iğtina gösterilen kanun metninin yersiz tereddütler yüzünden tadillere uğratılmaması mülâhaza olunmakla beraber hazırlanan teklifin kabulü Encümen ekseriyetince yerinde görülmüştür.

Mimarların da mühendislere verilen haklardan istifade ettirilmesi, Barem kanununa ve eklerine bağlı cetvellerde geçen «Lektör» unvanlarının «Okutman» olarak tebdili dahi yerinde görülmüş ve Hükümetçe hazırlanan lâyiha Encümenimizce aynen kabul olunmuştur.

Umumî Heyetin tasvibine arzolanmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
T. Coşkan	H. N. Keşmir	F. Öymen
Aydın	Çanakkale	Edirne
Gl. R. Alpman	S. T. Arsal	M. N. Gündüzalp
Eskişehir	Giresun	İstanbul
Y. Abadan	A. Sayar	H. Kortel
İzmir	Kayseri	Kütahya
M. Bîrsel	F. Baysal	H. Pekcan
Manisa		Rize
F. Kurdoğlu		T. B. Balta
Tokad		Zonguldak
R. A. Sevengil		E. Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3656 sayılı Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanunun 18 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 3656 sayılı kanunun 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Umumî, Mülhak, Hususi bütçelerle Belediyeler bütçelerinden ve bunlara tabi teşekküllerden maaş ve ücret almakta olan memurların hususi bir kanunda aksine sarahat olmadıkça buldukları müesseselerin içinde ve dışında maaşlı veya ücretli ayrıca bir vazife almaları caiz değildir.

788 sayılı Memurin Kanununun 8 nci maddesiyle 1496 sayılı Kanunun birinci maddesi hükümleri ücretli memurlara da şâmilidir. Maaşlı veya ücretli memurların uhdesinde maaşlı veya ücretli yalnız bir daimî muallimlik bulunabilir. Şu kadar ki asli vazifesi maaşlı olanların uhdesindeki maaşlı muallimlikten alacakları para, ücret itibar olunur. Bu suretle ilâveten bir muallimlik deruhde edenlere muallimliğin ücret veya maaş tutarının üçte ikisi verilir.

Muallimlerden uhdesinde Rektörlük, Dekanlık, Müdürlük, Baş muallimlik, Muavinlik, Başmuallimlik, lâboratuvar, Mühendis Mektebi ve Sanat okulları atölye şefliği gibi ücretli idarî bir vazifede bulunanların iki muallimliği cem etmeleri caizdir. Bunların idarî vazifelerine ait ücretlerinin ve muallimlik maaş veya ücretlerinden miktarı fazla olanlarının tamamı ve ikincisinin üçte ikisi verilir. (Müderris, profesör, doçent ve okutman tabirleri bu kanuna göre muallimlik ifadesinde dâhildir.)

Yukarıda sayılı idarî vazifeleri olmayanlara üç muallimlik verilebilir. Bunlar maaş veya ücretlerinden miktarı fazla olanının tamamını ve tâyin sırasıyla da ikincisinin üçte ikisini ve üçüncüsünün üçte birini alırlar.

Tabipler; iki meslekî vazifeyi veya biri ida-

ri, diğeri meslekî maaşlı veya ücretli iki vazifeyi deruhde edebilirler. Serbest tabip bulunmayan vilâyet ve kazalardaki tabiplerin zaruret halinde o vilâyet ve kazaya ait üç muhtelif meslekî hizmet deruhde etmeleri caizdir. Bu takdirde bunların alabilecekleri ücret ve maaş nispetleri muallimler hakkında yukarıda konulan hükümlere göre hesap edilir.

Mühendisler, mimarlar, ve veterinerler hakkında da bu hükümler tatbik olunur. 900 sayılı kanun hükümleri mahfuzdur. ».

MADDE 2. — 3888 sayılı kanuna bağlı 1 sayılı cetvel ve bu cetvelin ek ve tadillerinin Maarif Vekilliği kısmında İstanbul Üniversitesi ve Ankara Dil ve tarih - Coğrafya Fakültesi başlıklı kadrolardaki « Lektör » unvanları « Okutman » olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini İeraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

30 . 3 . 1944

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmî Uran	N. Menemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren